

Analýza rozhovoru Markéta Toufarová

Z výpovědi respondentky vyplývá, že je velmi konkrétně a jasně seznámena s divadelním světem v Brně. Orientuje se mezi divadly, inscenacemi i žánry a styly jednotlivých divadelních institucí. Její vyjadřování je velmi jasné, stručné a konkrétní. V odpovědích je jen velmi málo patosu a květnatých klišé, stejně jako výplňových slov. Dotazovaná odpovídá zcela konkrétně, její výpovědi mají smysluplnou strukturu a hlavu a patu.

Na základě průzkumu odpovědí zkoumané respondentky jsem došla k závěru, že je člověkem kulturně velmi uvědomělým. Za signifikantní považuji fakt, že disponuje slovní zásobou a obraty, jež jsou typické spíše pro teatrologa. V žádných odpovědích nezmiňuje, že se v divadle vyzná, ale vše přirozeně vyplývá.

Př.

Dává Vám divadlo něco jiného než film a výstavy?

Určitě. Divadlo má hroznou výhodu v komunikaci s herci a v bezprostřední blízkosti ději a tomu, co se odehrává před námi. Ve filmu to tak není. Divadlo nemá naproti filmu možnost pro práci s různými efekty, střihem, takže se to vše odehrává před divákem, na jednom místě v jednom čase. Je to úplně něco jiného.

Na výše uvedeném příkladu se snažím vysvětlit, proč je dle mého zkoumání možno na respondentku nahlížet jako na znalého diváka. Chápe podstatu divadla – tedy základ v obousměrné komunikaci mezi hercem a divákem. Také formulace zmiňující jedno místo, jeden čas vypovídá o vysoké uvědomělosti dotazované. Velmi důležité pak dle mého názoru je, že dotazovaná chápe rozdíl mezi hrou (jakožto textem) a zpracování daného textu. Je si vědoma toho, že kvalita divadla není jen v titulu, který soubor uvádí, ale hlavně ve způsobu nastudování a interpretaci.

HADivadlo je jedno z nejlepších divadel, které uvádí kvalitní a kvalitně zpracované hry.

V souvislosti s navštěvovanými divadly zmiňuje několikrát, že dává přednost scénám, jež uvádějí méně klasická díla. Je vyhledávačem divadelních aktualizací. Při odpovědích několikrát použila výraz „nápaditost“, který v kontextu celého rozhovoru chápu jako výraz vysvětlující její lásku k alternativnějšímu divadlu. Neholduje klasickým zpracováním.

Jak byste charakterizovala HADivadlo jako divadlo a jeho způsob práce?

Určitě je to moderní způsob zpracování divadla. Inscenace jsou zde většinou pojaté velmi nápaditě. Jsou to také většinou nové hry, nehraje se zde klasika. Nebojí se nových nápadů, nových zpracování.

Respondentka také chápe menší prostory jako lepší pro alternativní divadlo. V následujícím příkladě nejdřív přiznává, že nemá ráda klasiku a vzápětí připustí, že má radši alternativní, tedy malá divadla. Podle stavby věty je jasné, že pro ni malé znamená alternativní.

Tradičně pojaté inscenace tedy nejsou to, co Vás přitahuje? Např. když vezmu MdB, kde jsou klasicky pojaté hry – to není Váš šálek kávy? Ne, není. Zajdu někdy do Národního divadla, ale činohru

MdB nemusím. Mám radši malé, alternativní divadla.

Ve spojitosti s malým divadelním prostorem se opět vrací k důležitosti kontaktu mezi hercem a divákem. Pro tuto respondentku je to velice důležitý faktor.

V jaký je podle Vás rozdíl mezi činohrou Národního divadla a činohrou MdB? Jednak v Národním divadle mi přijde, že komunikace s divákem odpadá a je zde nějaká bariéra mezi herci a diváky.

A pořád se hrozně „jede“ v těch vyšlapaných kolejkách, není zde moc inovací. „Jedou“ se ty tradiční hry s tradičním zpracováním, což je také fajn, ale mám radši nové hry a nové zpracování. Vůbec i ta blízkost s herci je v malých divadlech mnohem větší.

Dalším výrazem, jenž dotazovaná užívá a jenž mne přivádí k závěru, že je velmi znalým divákem je sloveso Fungovat. Tímto termínem se snažila o vystihnoutí vztahu mezi aktualizovaným modernizovaným zpracováním původně klasické hry. Je si vědoma toho, že ačkoliv je klasická hra v moderním kabátě, musí kooperovat s původním textem, jinak budou aktualizace prázdné a absolutně nevyzní.

...Ale musí se to s citem a vkusně zpracovat, tak, aby to fungovalo.

Dokážete si představit klasiku v HAdivadle?

Moc ne, ale oni by to pojali po svém, s novými nápady a pojetím a pak by to určitě fungovalo.

Respondentka prokazuje, že spadá do kategorie „uvědomělý divák“ také svým přístupem k výběru navštívených inscenací. Ačkoliv preferuje HAdivadlo, nedává mu striktně přednost. Nechte si dopředu, na co vlastně večer jde. Smyslem divadla je pro ni přemýšlení. Podle dotazované by mělo divadlo přinášet něco víc, než jen pouhou zábavu, ale mělo by v divákovi vyvolat důvody k přemýšlení. Při výběru titulu se neohlíží na známé osobnosti v souboru. Při následném hodnocení jí jde především o zpracování daného textu.

Myslím, že ano. Divák musí být připravený na divadlo, u kterého musí přemýšlet a u kterého nebude jenom pasivně sedět a přijímat.

otazovaná připouští, že se nebrání dointerpretování svých vlastních názorů a chápání inscenace, kterou právě viděla. Akceptuje názory ostatních a taktéž čte recenze až po zhlédnutí, aby jí právě pomohly dotvořit si jasnou představu

Po zhlédnutí inscenaci si někdy i přečtete kritiky?

Ano, někdy ano. Zvláště, když je pro mě ta inscenace složitější na pochopení a nevím, co tím chtěl básník říci.

A pomohou Vám?

Někdy ano. Pomohou mi utříbit moje názory. Takový ten bezprostřední pocit, když odcházím s divadla, to je to nejlepší. Myslím si, že když hra nechá v divákovi hodně emocí, když odchází z divadla a ještě o ní dlouho přemýšlí, tak to je dobrá hra. Není to hra, na kterou hned zapomeneme, když vyjdeme ven z divadla.

Respondetka ve svém vyjadřování používá někdy velmi radikálních a striktních vyjadřovacích frází. Kategoricky hodnotí některé divadelní jevy, tak jako by chápala své uvažování divadla poněkud nadřazeněji než vnímání ostatních diváků. Poněkud se stylizuje do role znalce, ovšem je pravda, že jí toto nemůžeme upřít.

Takže si myslíte, že divák HAdivadla musí být inteligentní?

*Myslím, že ano. Divák **musí být** připravený na divadlo, u kterého **musí** přemýšlet a u kterého nebude jenom pasivně sedět a přijímat.*

38) *Co se týče publika. Udělal někdy někdo v publiku něco, co Vám vadilo?*

*Ano, vadí mi, když se lidi smějí tam, kde se tolik smát nemusí nebo v okamžicích, které nejsou až tak vtipné. **Já osobně se v divadle hlasitě nesměji, i když je něco vtipné.** Když někdo sám, uprostřed inscenace vybuchuje smíchy, to mi přijde docela rušivé.*

Co se radikálních výrazů týče, často používá slova: rozhodně. Pokud vyjadřuje zápor, jsou věty stručné a úderné, čímž ještě více podpoří jejich vyznění. „Ne, to ne.“ „Ne, rozhodně nebylo.“ Apod.

Zajímavostí je pro mne důvod výběru herec. U většiny předchozích zkoumaných jsme zjistili, že herec je pro ně většinou důvod k návštěvě. Pokud ho mají rádi, zjistí si, kdy a kde hraje a proto jdou do divadla. U mnou zkoumané osoby je tomu však naopak. O herce se prakticky nezajímá, až na DHNP. V tomto souboru má několik neoblíbenců a právě díky nim se rozhoduje. Pokud nehrají, půjde do divadla ráda, ale pokud hrají, rozhodne se radši nejít. Poněkud obrácený systém, než u tradičního diváka. ☺

Jaké jste měli dojmy z toho, když někdo alternoval?

V HAdivadle se mi tohle úplně nestává, všichni mi přijdou úplně super. A ani nevím, kolik tam je představení, kde se alternuje. Ale v Huse alternují hodně a tam dokážu poznat rozdíly, protože tam mám více neoblíbených herců, hlavně v ženském souboru. Některé herečky mi opravdu na jevišti vadí.

48) Takže v Huse si občas vybíráte inscenaci podle toho, kdo tam hraje?

Ano, v Huse občas ano

Závěrem mne zaujala jedna větná formulace, kterou hodnotí Buranteatr. Z rozhovoru jasně vyplývá, že byla na Buranech v době, kdy ještě sídlili v knihkupectví Dobrovský. Na to, jak je jinak respondentka uvědomělým divákem, mne skutečně zaskočilo to, že chápala tehdejší Burany tak, že nejsou skutečným divadlem, protože nehrají v divadelních prostorech.

Myslíte si, že tohle divadlo má budoucnost? Že se dokáže prosadit jako HAdivadlo nebo Husa?

To divadlo má hrozně malou propagaci, ví o něm málo lidí. Navíc nehrají v divadelních prostorech, není to skutečné divadlo, tak asi není divácky moc vyhledávaný. Málo se o něm dozví ti lidi, kteří se o divadlo až tak moc nezajímají.

Zkoumaná respondentka prokázala velké znalosti v divadelní oblasti. Ne však znalosti spojené s hranými inscenacemi, ale týkající se skutečné podstaty divadla. Její odpovědi jsou jasné, stručné a velmi konkretizované. V některých případech je až příliš radikální ve svých názorech. Ačkoliv je z rozhovoru zcela jasně patrné, že je velkým přívržencem HaDivadla, neodsuzuje ostatní scény a dokáže o nich velmi objektivně hovořit. Faktor vyvyšování HaDi oproti ostatním divadlům není tak velký, jako například u skalních podporovatelů MdB.